

Valtioneuvoston vuoden 2026 ennakkovaikuttamispainopiste: Ukrainan tukeminen

Kokous

Eduskuntatunnus
E 101/2025 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Valtioneuvosto on määrittänyt vuoden 2026 EU-ennakkovaikuttamisen painopisteet E-selvityksessä 101/2025 vp marraskuussa 2025. Yksi kolmesta vuodelle 2026 määritetystä valtioneuvoston EU-ennakkovaikuttamisen painopisteestä on Ukrainan tukeminen. Tällä muistiolla valtioneuvosto kokoaa yhteen ja täydentää Ukrainan tukemiseen liittyviä ennakkovaikuttamiskantoja ja antaa eduskunnalle selvityksen asiassa.

Suomen kanta

Ukrainan tukemiseen liittyviä kantoja on määritetty valtioneuvoston selonteissa ja lukuisissa eduskuntaselvityksissä. Niitä hyödynnetään edelleen ennakkovaikuttamisessa soveltuvien osin.

Suomi tukee vankasti Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta. Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä materiaaliapua ja humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. (UTP 41/2023, UTPJ 12/2024)

Hallitusohjelman mukaisesti Suomi sitoutuu voimakkaasti tukemaan Ukrainaa ja sen jälleerakentamista ja on avoin erilaisille rahoitusratkaisuille Ukrainan tukemiseksi. (E 73/2025 vp)

Komission esittämä rahoituksen määrä ja malli, jossa Ukrainalle kohdennettava tuki kanavoitaisiin Globaali Eurooppa-välineen kautta, mutta rahoitus sijoitettaisiin kehysten ulkopuoliseen erillisvaraukseen, vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta. (E 73/2025 vp)

Suomi tukee Ukrainan turvallisuusjärjestelyitä koskevaa valmistelutyötä EU:ssa, mukaan lukien unionin oma panos Ukrainan turvallisuuden varmistamiseksi. Suomi katsoo, että EU:n on sitouduttava kantamaan merkittävä vastuu Ukrainan pitkän aikavälin tukijana. Samalla keskeistä on, että EU:n tukipanos sovitetaan yhteen Yhdysvaltain ja halukkaiden maiden koalition työn kanssa. (UTP 32/2025 vp)

Suomi katsoo, että on tärkeää liittää Ukrainan puolustusteollisuus Euroopan puolustuksen teknologiseen ja teolliseen pohjaan. Suomi kannattaa ukrainalaisten toimijoiden osallistumista EU:n puolustusteollisiin ohjelmiin. On tärkeää, että Ukraina jatkaa oikeusvaltion vahvistamiseen ja korruption kitkemiseen tähtääviä uudistuksia myös puolustuksen hallinnonalalla ja puolustusteollisuudessa. (E 33/2025 vp)

Suomi on valmis tukemaan ja pyrkii hyödyntämään mahdollisia uusia yhteishankinta- ja rahoitusjärjestelmiä Ukrainan tukemiseksi niin EU:n kuin Naton yhteydessä. Suomi suhtautuu avoimesti aloitteisiin yhteistoiminnan lisäämiseksi Ukrainan puolustusteollisuuden kanssa. (UJ 47/2023)

Suomi tukee vahvasti Euroopan rauhanrahaston (European Peace Facility, EPF) käyttöä ja lisäpääomittamista Ukrainan tukemiseksi. EPF:n tulee tukea Ukrainan tarpeita vastaavan avun toimittamista mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti, ja myös tukimuotoja ja korvauserusteita tulisi arvioida tästä näkökulmasta. (UJ 47/2023)

Suomi tukee Euroopan rauhanrahaston koon kasvattamista ja korostaa sen merkitystä Ukrainan sotilaallisen tuen vahvistamisessa sekä sen roolia jäsenvaltioiden välisen taakanjaon tasapainottajana. (E 73/2025 vp)

Suomi on tukenut EUMAM Ukraine -operaation mandaatin jatkamista Ukrainan asevoimien tukemiseksi. Suomi tukee operaatiolle asetettua tehtävää koulutuksen tarjoamiseksi Ukrainan asevoimille sekä jäsenvaltioiden toiminnan koordinoimiseksi ja synkronoimiseksi Ukrainan asevoimien koulutuksen tuen osalta. Suomi katsoo, että Ukrainan tarpeiden tulee olla operaation suunnittelun ja toimeenpanon keskiössä. Suomi painottaa EU:n ja Naton tiivistä yhteistyötä ja EUMAM:n ja Naton NSATU-mission toimien täydentävyyttä. (UTPJ 33/2024 vp)

Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukraina. Suomi tukee EU:n pyrkimyksiä heikentää ja rajoittaa Venäjän kykyä jatkaa sotatoimiaan ja ylläpitää niitä tukevaa teollisuutta. EU:n tulee edelleen johdonmukaisesti lisätä pakotteita Venäjää kohtaan Venäjän aggression jatkuessa. Suomi pitää tärkeänä sektoripakotteiden laajentamista, pakotteiden tehokasta toimeenpanoa ja pakotteiden kiertämisen estämistä. (EU/998/2025-UM-2)

Suomi pitää tärkeänä, että EU:ssa ja G7:ssä löydetään ratkaisu Venäjän jäädytettyjen varojen hyödyntämisestä Ukrainan tukemiseksi kansainvälisen oikeuden mukaisella tavalla. Suomi edistää aktiivisesti asian jatkotyöstöä niin EU:n kuin muidenkin kansainvälisten kumppanien kanssa (VNS 3/2024 vp). Suomi korostaa, että EU:n toimet tulee valmistella siten, että ne ovat kansainvälisen oikeuden ja EU-oikeuden mukaisia. Jäsenmaiden tulee pyrkiä yhtenäiseen näkemykseen toimien oikeudellisesta perustelusta. (UTP 12/2024 vp)

Suomi suhtautuu rakentavasti pyrkimykseen käyttää Venäjän keskuspankin pysäytettyjä varoja Ukrainan tukemiseksi. Ensisijaisena vaihtoehtona Suomi kannattaa ja edistää malleja, joissa varojen käyttö sidotaan Venäjän korvausvelvoitteen täyttämiseen. (UTPJ 23/2025 vp)

Suomi edellyttää, että Venäjän vastuu kansainvälisen oikeuden loukkauksista ja korvausvelvollisuus niistä aiheutuvista vahingoista toteutuu. (VNS 3/2024 vp)

Suomi jakaa komission näkemyksen siitä, että viisumipolitiikkaan on tarve sisällyttää tehokkaita välineitä, joiden avulla voidaan reagoida kolmasmaasuhteiden vakavaan heikentymiseen, kuten kolmansien maiden vihamielisiin toimiin. Tältä osin tärkeä uudistus olisi viisumisäännöstöön sisällytettävä uusi kohdennettujen rajoittavien viisumitoimenpiteiden luokka. Tämä uudistus tarjoaisi mahdollisuuden vastata myös EU:n viisumisääntelyn keinoin esimerkiksi Venäjän laittoman hyökkäyssodan kaltaisiin uhkiiin. (E 19/2026 vp)

EU-ennakkovaikuttamisessa Ukrainan tukemiseksi hyödynnetään myös valtioneuvoston ajankohtaiselonteossa ulko- ja turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön muutoksesta (VNS 2/2026 vp) muodostettuja linjauksia.

Ukrainan selviäminen on koko Euroopalle merkittävä turvallisuuspoliittinen intressi, ja Suomi peräänkuuluttaa tasaisempaa taakanjakoa Ukrainaa tukevien valtioiden kesken. (VNS 2/2026 vp)

Poliittisen tuen ohella Ukraina tarvitsee sotilaallista, taloudellista, humanitaarista, teknistä ja muuta materiaalitukea puolustuskykynsä ja neuvotteluasemansa vahvistamiseksi. (VNS 2/2026 vp)

Ukrainan asevoimat ovat erityisen keskeisessä asemassa pelotteen luomisessa ja tuottavat turvallisuutta koko Euroopalle. Suomi painottaa tarvetta Ukrainan tukemiselle myös mahdollisen tulitauon tai rauhansopimuksen jälkeen. Ukraina tarvitsee lisäksi vahvaa puolustusteollista kykyä nopeuttaakseen varustautumistaan. Tässä keskeisessä osassa on Euroopan puolustusteollisen kyvykkyyden vahvistaminen sekä ukrainalaisen puolustusteollisuuden integroituminen ja syvenevä yhteistyö EU:n puolustusteollisuuden kanssa. (VNS 2/2026 vp)

Suomi korostaa tarvetta jatkaa tukea Ukrainalle sekä lisätä painetta Venäjää kohtaan erityisesti pakotteiden ja tullien muodossa. Pakotteilla heikennetään Venäjän taloutta ja rajoitetaan Venäjän kykyä kehittää ja rakentaa sotilaallista voimaansa. On myös tärkeää vahvistaa yhteisiä keinoja puuttua Venäjän varjolaivastoon Venäjän energiatulojen pienentämiseksi ja varjolaivaston aiheuttamien merkittävien riskien torjumiseksi. (VNS 2/2026 vp)

Suomi korostaa, että hyökkäyksen kohteena oleva Ukraina päättää itse, millaisen ratkaisun se on osaltaan valmis hyväksymään. Euroopan turvallisuusjärjestystä laajemmin koskevista asioista ei voida sopia Euroopan ohi. Euroopan on tärkeää varautua turvallisuusjärjestystä koskevaan keskusteluun muodostamalla vahva yhtenäinen näkemys. Suomi toimii osaltaan kestävän ja oikeudenmukaisen rauhan saavuttamiseksi yhdessä kumppaniensa ja liittolaistensa kanssa erityisesti EU:n, Naton, Ukrainaa tukevien maiden halukkaiden koalition ja erilaisten pienryhmien kautta. (VNS 2/2026 vp)

Ukraina on valinnut eurooppalaisen ja transatlanttisen tulevaisuuden ja ilmaissut tahtonsa liittyä EU:n ja Naton jäseneksi, mitä Suomi tukee. (VNS 2/2026 vp)

Ukrainassa, Moldovassa ja Länsi-Balkanilla EU pyrkii vauhdittamaan tarvittavia uudistuksia. Suomi edistää jäsenyskriteereihin perustuvan ja uskottavan laajentumispolitiikan toimeenpanoa painottaen laajentumisen geopolitiittista merkitystä sekä demokraattisten instituutioiden ja oikeusvaltiouudistusten tärkeyttä. (VNS 2/2026 vp)

Ukrainan on edelleen tärkeää edetä oikeusvaltion ja demokraattisten instituutioiden vahvistamisessa, korruptionvastaisessa työssä sekä sisäisen turvallisuuden sektorin ja

julkisen hallinnon uudistuksissa. Reformien jatkaminen ja toimeenpano on välttämätöntä ja ennen kaikkea ukrainalaisten omien etujen mukaista. Se vahvistaa itsessään niin Ukrainan kuin koko Euroopan turvallisuutta ja vakautta. Suomi pitää Ukrainan integroitumista länteen turvallisuuspoliittisesti keskeisenä tekijänä kestäväälle rauhalle. (VNS 2/2026 vp)

Suomi korostaa valtioiden vastuuta kansainvälisen oikeuden loukkauksista ja siihen liittyvää korvausvelvollisuutta niistä aiheutuvista vahingoista. (VNS 2/2026 vp)

Venäjän luomaan pitkäkestoiseen uhkaan on varauduttava, vaikka sota Ukrainassa päättyisikin. Tätä on tärkeää pitää esillä myös liittolaisten ja kumppaneiden suuntaan. Taistelujen päättyminen tai taukoaminen ei takaa Euroopan kannalta jännitteisen tilanteen päättymistä eikä poista Venäjän pitkäaikaisia suurvaltataivoitteita tai pyrkimyksiä kiistää Ukrainan suvereniteetti. (VNS 2/2026 vp)

Taistelujen lakkaaminen mahdollistaisi Venäjälle uudelleenvarustautumisen, joten paineen luomista Venäjän sotataloutta kohtaan on jatkettava. Siinäkin tapauksessa, että rauhanneuvottelujen tuloksena päädyttäisiin harkitsemaan joidenkin pakotteiden purkamista, tarvitaan hallittua ja asteittaista lähestymistapaa. (VNS 2/2026 vp)

Suomen kantoja täydennetään vaikuttamistyön kohdentamiseksi seuraavasti:

EU:n tulee kantaa vastuuta Euroopan turvallisuudesta ylläpitämällä johtava asema Ukrainan tukijana ja Ukrainalle annettavan kansainvälisen tuen mobilisoimisessa. Suomi pitää sekä kahdenvälisen että EU:n kautta annettavan Ukrainan tuen jatkumisen tärkeyttä esillä myös yhteyksissä EU-pääkaupunkeihin.

Suomi pyrkii vahvistamaan EU:n ja jäsenvaltioiden kykyä vaikuttaa tarkoituksenmukaisella tavalla diplomaattisiin tunnusteluihin ja neuvotteluihin tulitauon aikaansaamiseksi, Venäjän hyökkäyssodan päättämiseksi sekä kestävä ja oikeudenmukaisen rauhan saavuttamiseksi poliittisen ratkaisun kautta.

Kestävä ja oikeudenmukainen rauha edellyttää Ukrainan neuvotteluaseman vahvistamista yhtäältä Ukrainalle toimitettavan puolustusmateriaalituen ja muun tuen sekä toisaalta Venäjän taloudelliseen kykyyn vaikuttavien pakotteiden kautta. Suomi tukee Ukrainan tavoitetta kestävästä ja oikeudenmukaisesta, YK:n peruskirjan sekä kansainvälisen oikeuden mukaisesta rauhasta.

EU:n tulee löytää Ukrainan sotilaallisen tuen varmistamiseksi pitkän aikavälin rahoitusratkaisuja, jotka tukevat Ukrainan puolustautumista tehokkaasti ja varmistavat jäsenvaltioiden välisen tasapuolisen taakanjaon.

EU:n tulee tukea Ukrainan asevoimia ja sotilaallista suorituskykyä, jotka ovat keskeinen tekijä sen puolustuskyvyn kannalta. Suomi tukee EU:n sotilaalliselle avustusoperaatiolle Ukrainassa (EUMAM Ukraine) asetettua tehtävää koulutuksen tarjoamiseksi Ukrainan asevoimille sekä jäsenvaltioiden toiminnan koordinoimiseksi Ukrainan asevoimien koulutuksen tuen osalta. Ukrainan tarpeiden tulee olla operaation suunnittelun ja toimeenpanon keskiössä.

Suomi pitää tärkeänä ratkaisun löytämistä Ukrainalle annettavan tuen jatkumiseksi Euroopan rauhanrahastossa (EPF). Euroopan rauhanrahaston tulee edistää jäsenmaiden välistä tasapuolista taakanjakoa sotilaallisessa tuessa sekä tukea Ukrainan tarpeita vastaavan avun toimittamista mahdollisimman nopeasti.

Venäjän siviileihin kohdistamien hyökkäysten jatkuessa EU:n tulee jatkaa toimia Ukrainan siviiliväestön suojelemiseksi ja vaatia kansainvälisen humanitaarisen oikeuden

noudattamista. EU:n on yhdessä kumppaniensa kanssa jatkettava tukea Ukrainan energia- ja vesihuollon turvaamiseksi.

Suomi tukee edelleen tilapäisen suojelun jatkamista. Suomi hakee yhteistä unionitason lähestymistapaa, ja tämä huomioiden olisi valmis tukemaan ratkaisua, jossa uusille tilapäisen suojelun hakijoille määriteltäisiin rajauksia. Mahdolliset rajoitukset henkilöihin, joihin tilapäistä suojelua sovelletaan, tulee kohdentaa uusiin tilapäisen suojelun hakijoihin. Unionissa jo oleskelevien tilapäisen suojelun saajien suojelu jatkuu. Suomi suhtautuu avoimesti mahdollisiin rajauksiin, jotka koskisivat asevelvollisuusikäisiä miehiä. Suomi voi myös harkita muita asiaan liittyviä ehdotuksia, mikäli niiden avulla olisi mahdollista saavuttaa jäsenmaiden enemmistön tukema unionitason lähestymistapa. Suomi pitäisi perusteltuna esimerkiksi sitä, että tilapäisen suojelun menettelyyn ei otettaisi henkilöitä, joilla on toisessa jäsenvaltiossa tilapäiseen suojeluun tai muuhun kansalliseen lupaan perustuva oleskelulupa tai joilta on oleskelulupa eväty yleiseen järjestykseen tai turvallisuuteen liittyvistä syistä.

Suomi tavoittelee Ukrainan EU-jäsenyysneuvotteluissa kaikkien kuuden neuvotteluklusterin avaamista mahdollisimman pian ja neuvotteluiden viemistä eteenpäin määrätietoisesti.

Suomi jatkaa tukeaan Ukrainan täysjäsenyydelle EU:ssa ja on valmis edistämään Ukrainan EU-lähentymisen nopeuttamista, kunhan tämä edesauttaa päätavoitteen eli Ukrainan EU-jäsenyyden saavuttamista. Ukrainan EU-jäsenyyspolun keskiössä säilyvät meriittipohjaisuus sekä yhdenmukaisuus EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kanssa. Unionin toimintakyky tulee varmistaa myös laajentuneessa unionissa. Suomi tukee Ukrainaa sen toteuttaessa EU-jäsenyyden edellyttämiä uudistuksia.

Suomi tukee Ukrainaa maan jälleenrakennuksessa, modernisoinnissa ja siirtymässä kohti vihreää, kestäväää, digitaalista ja osallistavaa taloutta edesauttaen samalla toimintatapojen saattamista vastaamaan EU:n arvoja, sääntöjä, standardeja, politiikkoja ja käytäntöjä. Suomi katsoo, että Ukrainaa tulee yhä kannustaa energiadiversifikaatioon, fossiilienergiasta irtautumiseen sekä ympäristönsuojelun vahvistamiseen. Suomen tavoitteena on olla mukana Ukrainan jälleenrakennuksessa jo hankkeiden alkuvaiheessa yhdessä Ukrainan hallinnon ja paikallisten yritysten kanssa, myös pohjoismaisia yhteistyömalleja ja rahoitusmuotoja hyödyntäen. Näin voidaan varmistaa, että suomalaiset toimijat osallistuvat hankkeiden rakenteiden ja standardien määrittelyyn. Suomi pyrkii edistämään laadukkaita ja kestäviä hankkeita erityisesti Euroopalle strategisesti tärkeillä aloilla sekä varmistamaan, että suomalaiset toimijat pääsevät mukaan EU-rahoitteisiin hankkeisiin. EU:n rahoitusinstrumentteja tulee käyttää tehokkaasti Ukrainan jälleenrakennuksen tueksi. Suomi painottaa korruption vastaisten toimien vahvistamista, hyvää hallintoa, kansalaisten osallistumista, hankintojen läpinäkyvyyttä ja hankkeiden toteuttamiskelpoisuutta.

Ukraina on Suomen suurin kehitysyhteistyön kumppanimaa ja kehitysyhteistyörahoitus muodostaa puolustustarviketuen ohella merkittävän osuuden Suomen kokonaistuesta Ukrainalle ja pohjaa pidempiaikaiselle yhteistyölle jälleenrakennuksessa. Suomen kehitysyhteistyön ja jälleenrakennusyhteistyön keskeisenä tavoitteena on tukea Ukrainaa EU-polullaan ja sen edellyttämien uudistusten toimeenpanossa.

EU:n tuessa Ukrainalle on keskeistä inhimillinen pääoma, erityisesti koulutus, kulttuuri ja kulttuuriperintö, ja yhteiskunnallisen resilienssin, demokratian ja kansalaisyhteiskunnan tukeminen laajasti. Niiden avulla rakennetaan sodan jälkeistä vakautta ja kasvua. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen on keskeinen periaate Ukrainalle suunnatussa tuessa ja jälleenrakentamisessa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää sukupuolittuneen, naisiin kohdistuvan ja seksuaalisen väkivallan kitkemiseen. Suomi pitää Ukrainan veteraanien

osallistamista jälleenrakennukseen ja yhteiskuntaan keskeisen tärkeänä maan toipumiselle sodasta ja pitkän aikavälin vakaudelle.

Ukrainaan palaavilla on keskeinen rooli maan jälleenrakennuksessa. Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa kokonaisvaltaista ja pitkäaikaista tukeaan Ukrainalle ottaen huomioon myös kestäväen paluun edellytysten rakentamisen. Ukrainan ja sen jälleenrakentamisen tuella EU voi vahvistaa Ukrainan resilienssiä, sisäistä koheesiota ja talouskasvua tukien samalla palaajien kiinnittymistä yhteiskuntaan.

Suomi tukee pakotteiden täydentämistä lisätulleilla Venäjän federaatiosta peräisin oleville tuotteille. Lisätullit ohjaavat irtautumaan Venäjältä peräisin olevista tuotteista vahvistaen EU:n omaa tuotantoa ja toimitusketjujen hajauttamista sekä vähentävät siten Venäjän hyötymistä kaupallisesta tuonnista Euroopan unioniin.

Suomi pitää tärkeänä, että EU ja sen jäsenvaltiot jatkavat vahvaa tukeaan hyökkäysrikoteritystuomioistuimen ja korvausmekanismiin kuuluvan vaadekomission perustamiseksi ja operationalisoimiseksi. Suomi pitää tärkeänä EU:n aktiivista roolia hyökkäysrikoteritystuomioistuimen ja vaadekomission perustamisvaiheessa. Jäsenvaltioiden kansallisia sitoutumistoimia on edistettävä koordinoitusti. Suomi tukee myös Kansainvälistä rikostuomioistuinta ja Eurojustia vastuuvollisuuden toteuttamiseksi vakavista kansainvälisistä rikoksista.

Pääasiallinen sisältö

Venäjän täysimittainen hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu viidettä vuotta. Venäjä ei ole kyennyt etenemään merkittävästi rintamalla, ja Ukraina on kyennyt myös valtaamaan alueitaan takaisin. Venäjän hyökkäykset siviiliikohteisiin lisääntyivät ja laajenivat merkittävästi vuonna 2025 ja aiheuttivat enemmän siviiliuhreja kuin minään aikaisempaan sotavuonna hyökkäyssodan alun jälkeen. Venäjä on jatkanut järjestelmällisiä hyökkäyksiä kriittiseen infrastruktuuriin, ml. energiainfrastruktuuriin vaikuttaen suoraan mm. lämmön, sähkön, elintarvikkeiden, veden ja muiden välttämättömien palveluiden saatavuuteen.

Ukraina ja Venäjä ovat käyneet Yhdysvaltain kanssa ja sen välityksellä tunnusteluita ja neuvotteluita rauhasta, tulitauosta ja muista kysymyksistä. Neuvotteluissa on päästy sopuun vain vankienvaihdosta, mutta ne eivät ole johtaneet tulitaukoon, eikä Venäjän todellisesta neuvotteluhaluudesta ole ollut merkkejä. Ukrainan presidentti Zelenskyi on viestittänyt olevansa valmis myös kahdenvälisiin neuvotteluihin. Zelenskyi vaatii konkreettisia ja uskottavia turvallisuustakuita. Venäjä on pitänyt kiinni maksimalistisista vaatimuksistaan. Ukraina on toistuvasti osoittanut halunsa kestävään rauhaan sekä valmiutensa neuvotella aidosti ehdottomasta tulitauosta.

Eurooppalaiset johtajat ovat korostaneet Euroopan ja Ukrainan osallistumista Ukrainaa koskeviin neuvotteluihin. Eurooppa-neuvostossa 6.3.2025 yhteensä 26 jäsenmaata hyväksyi periaatteet, joista rauhan tavoittelussa on pidettävä kiinni. Euroopan johtajat painottavat myös tulitauon välttämättömyyttä.

Britannian ja Ranskan johtaman halukkaiden koalition päämieskokous totesi 6.1.2026 Pariisissa annetussa julkilausumassa turvallisuusjärjestelyitä rakennettavan seuraaville periaatteille: 1) Yhdysvaltain johtama monitorointi- ja verifiointimekanismi; 2) tuki Ukrainan asevoimille; 3) monikansalliset joukot Ukrainan tukena; 4) sitoutuminen Ukrainan tukemiseen mahdollisessa Venäjän uuden hyökkäyksen tilanteessa; 5) sitoutuminen pitkäaikaiseen puolustusyhteistyöhön Ukrainan kanssa.

Euroopan unioni yhdessä jäsenvaltioiden kanssa on Ukrainan suurin tukija. Ukrainalle vuosiksi 2026–2027 myönnettävä 90 miljardin euron rahoituspaketti hyväksyttiin

huhtikuussa 2026. EU:n tuen on tarkoitus kattaa noin kaksi kolmasosaa Ukrainan ulkoisesta tukitarpeesta. Sodan jatkuessa Ukraina tulee tarvitsemaan tukea edelleen.

EU:n 27.6.2024 Ukrainalle antamat turvallisuussitoumukset kattavat turvallisuutta ja puolustusta koskevan tuen ja yhteistyön alueita, kuten materiaali- ja koulutustuen, Ukrainan puolustusteollisuutta koskevat toimet, kyberturvallisuuden, hybridiuhat, tuen miinanraivaukselle, tuen turvallisuussektorin uudistukselle, pienaseiden hallitsematonta leviämistä hillitsevät toimet, tuen energia- ja CBRN-turvallisuudelle sekä tiedustelutiedon ja satelliittikuvien jakamisen.

Ukrainan presidentti Zelenskyi esitti vastikään toukokuussa 2026 Euroopan poliittisen yhteisön kokouksen yhteydessä Jerevanissa komission puheenjohtajalle Ursula von der Leyenille Ukrainan ja EU:n välistä drooniyhteistyötä.

EU ja jäsenvaltiot ovat sitoutuneet tukemaan Ukrainaa sotilaallisesti EUMAM Ukraine -sotilaallisen avustusoperaation ja Euroopan rauhanrahaston kautta, sekä kahdenvälisen tuen kautta. Toukokuuhun 2026 mennessä EU:n ja jäsenmaiden yhteenlaskettu sotilaallinen tuki Ukrainaan on 75 miljardia euroa.

EUMAM Ukraine -operaatio tarjoaa perus- ja erikoiskoulutusta Ukrainan asevoimille sekä koordinoi EU-jäsenmaiden koulutustoimia vastauksena Ukrainan pyyntöön sotilaallisesta tuesta. Yli 90 000 ukrainalaista sotilasta on saanut koulutusta operaation alla. Operaatio toimii EU:n alueella ja sen mandaatti on tällä hetkellä voimassa 15.11.2026 saakka. EUMAM-operaation mandaattia on esitetty kehitettävän edelleen Ukrainan tarpeisiin perustuen sekä osana EU:n kontribuutiota Ukrainan turvallisuusjärjestelyihin. Suomi on osallistunut EUMAM-koulutusoperaatioon 3.3.2023 alkaen.

Euroopan rauhanrahastossa (EPF) on allokoitu avustustoimipäätöksiä Ukrainan tukemiseksi noin 6,6 miljardin euron edestä, joista ei ole saatu aikaan neuvoston päätöstä erityisesti Unkarin vastustuksen vuoksi. Keskustelut ratkaisun löytämiseksi neuvostossa ovat kesken.

Ukrainalle annettavan sotilaallisen tuen vahvistamista käsitellään myös 19.3.2025 julkaistussa Euroopan puolustuksen valkoisessa kirjassa sekä sitä toimeenpanevassa, 19.11.2025 annetussa EU:n puolustusteollisuuden muutoksen tiekartassa, jossa painotetaan Ukrainan sodasta saatuja havaintoja ja korostetaan, että teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä on lisättävä osana puolustusvalmiuden kehittämistä. Valkoisessa kirjassa todetaan, että Ukrainan puolustusteollisuus tulee saada vahvasti osaksi eurooppalaista puolustusteollista pohjaa.

Suomi tukee EU:n siviilikriisinhallinnan EUAM Ukraina -operaatiota noin 20 asiantuntijalla. Operaatio antaa strategista neuvontaa ja käytännön tukea Ukrainan viranomaisille liittyen uudistusten toimeenpanoon EU:n standardien, hyvän hallinnon ja ihmisoikeuksien mukaisesti ml. Ukrainan EU-jäsenyysprossia koskevat sitoumukset. EUAM Ukraina -operaation mandaattia laajennettiin 11.5.2026 lisäämällä siihen tuki valmiuksien kehittämiseksi hybridiuhkien torjumiseksi ja tuki siviiliturvallisuus- ja pelastuspalvelualan veteraanien (uudelleen) integroitumiselle Ukrainan eri ministeriöihin ja viranomaiselimiin.

Ukrainassa arvioidaan olevan n. 10,8 miljoonaa ihmistä (n. 30 % väestöstä) humanitaarisen avun ja suojelun tarpeessa vuonna 2026, joista suurin osa on naisia, lapsia, vammaisia sekä vammaisia henkilöitä. Tämä sisältää noin miljoona avuntarvitsijaa Venäjän hallinnassa olevilla alueilla, missä humanitaarisen avun perille saaminen on lähes olematonta. Maansisäisiä pakolaisia on 3,7 miljoonaa ja 5,9 miljoonaa on rekisteröity pakolaisina ulkomailla. Venäjä on pakkosiirtänyt Ukrainan arvion mukaan jo yli 20 000 ukrainalaista lasta miehittämiltään Ukrainan alueilta Venäjälle tai Valko-Venäjälle.

Sota on aiheuttanut Ukrainan maataloussektorille mittavia vahinkoja tuhoutuneiden ja miinoitettujen viljelymaiden, työvoimapulan, nousevien tuotantokustannusten ja sähkökatkosten takia. Venäjän iskut Odessan satamaan ja laivoihin häiritsevät Ukrainan vilja- ja ruokaöljykuljetuksia ulkomaille, mikä heikentää globaalia ruokaturvaa. Lisäksi ukrainalaisviranomaisten mukaan Venäjä vie miehittämiensä satamakaupunkien kautta varastettua ukrainalaista viljaa maailmanmarkkinoille. Sodan ympäristötuhot ovat vakavia ja niiden taloudelliset ja inhimilliset kustannukset jatkuvat pitkään sodan jälkeen. Ilman, maaperän ja veden saastuminen sekä vaarallisten jätteiden kertyminen vaarantavat ihmisten terveyttä ja vaikeuttavat yritystoimintaa ja jälleenrakentamista. Myös Ukrainan metsäsektorilla laajat metsäalueet kärsivät miinoista ja räjähtämättömistä taisteluvälineistä ja metsäpalot aiheuttavat tuhoja sodan koettelemilla alueilla.

EU:n 20. pakotepaketti hyväksyttiin huhtikuussa 2026. Se sisältää tiukennuksia mm. Venäjän energia-alalle, rahoituspalveluihin ml. kryptovaluutat sekä uusia vienti- ja tuontikieltoja. Paketti sisältää lisäksi kirjauksen täydestä meripalvelukiellosta Venäjän öljykuljetuksille. Meripalvelukiellon käyttöön ottaminen edellyttää vielä neuvoston päätöstä. Uusia pakotteita valmistellaan jatkuvasti.

Seuraava askel Ukrainan EU-jäsenyysspolulla olisi jäsenvaltioiden yksimielisyyttä edellyttävät päätökset virallisesti avata kaikki kuusi neuvotteluklusteria.

Kattavan vastuuvollisuuden toteuttamiseksi Venäjän hyökkäyssodasta perustetaan Euroopan neuvoston yhteyteen Ukraina kohdistuvaa hyökkäysrikosta käsittelevä erityistuomioistuin ja kansainvälinen korvausmekanismi. Tuomioistuimen perustamiseen liittyvän sopimuskokonaisuuden valmistelu jatkuu Euroopan neuvoston puitteissa. Suomi on ilmoittanut aikomuksestaan liittyä tuomioistuimen perustamiseen liittyvään sopimukseen ja valmistele kansallisia toimia tämän sopimuksen sekä korvausmekanismiin kuuluvan vaadekomission perustamissopimuksen hyväksymiseksi. Suomi tukee myös Kansainvälistä rikostuomioistuinta ja Eurojustia vastuuvollisuuden toteuttamiseksi vakavista kansainvälisistä rikoksista.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU3-jaosto (ulkosuhteet) 20.–22.5.2026
EU-ministerivaliokunta 29.5.2026

Eduskuntakäsittely

E 101/2025 vp

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Mahdollisten uusien Ukrainan tukemiseen liittyvien ehdotusten taloudellisia vaikutuksia tullaan kuvaamaan erikseen asiaa koskevissa eduskuntakirjelmissä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Tapio Rantanen / VNEUS, tapio.rantanen@gov.fi, 0295 160 223
Anna Kemppe, VNEUS
Kasper Paasikallio, VNEUS
Heli Siivola, VNEUS
Vilma Peltonen, UM
Inkeri Virtanen-Abernethy, UM
Katja Koskela, UM
Pia Rantakangas, UM
Suvi Järvelä-Hagström, UM
Lotta Yli-Hukkala, UM
Eemeli Heikkilä, PLM
Suvi-Maria Johansson, MMM
Osmo Rönty, MMM
Henrik Ruso, OKM
Marina Venäläinen, OM
Johanna Puiro, SM
Riikka Rytönen, SM
Juuli Hakulinen, STM
Soila Järvenpää, VM
Henna Haapala, YM

VAHVA-tunnus

EU/124/2026

Liitteet -

Viite -